

EUROPOS PARLAMENTAS

2014 - 2019

Plenarinio posėdžio dokumentas

13.5.2015

B8-0456/2015

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas uždavus klausimą, į kurį atsakoma žodžiu, B8-0117/2015

pagal Darbo tvarkos taisyklių 128 straipsnio 5 dalį

dėl bakterijos *Xylella* keliamos nepaprastosios padėties
(2015/2652(RSP))

José Bové
Verts/ALE frakcijos vardu

RE\1061518LT.doc

PE555.235v01-00

LT

Suvienijusi įvairovę

LT

Europos Parlamento rezoliucija dėl bakterijos *Xylella fastidiosa* keliamos nepaprastosios padėties (2015/2652(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2015 m. balandžio 29 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą dėl bakterijos *Xylella fastidiosa* įvežimo į Sąjungą ir išplitimo joje prevencijos priemonių,
  - atsižvelgdamas į Tarybos direktyvą 2000/29/EB dėl apsaugos priemonių nuo augalams ir augaliniams produktams kenksmingų organizmų įvežimo į Bendriją ir išplitimo joje¹,
  - atsižvelgdamas į Direktyvą 2009/128/EB, nustatančią Bendrijos veiksmų pagrindus siekiant tausiojo pesticidų naudojimo²,
  - atsižvelgdamas į klausimą Komisijai dėl *Xylella fastidiosa* keliamos ekstremaliosios situacijos (O-000038/2015 – B8-0117/2015),
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 128 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi naujausioje mokslinėje nuomonėje dėl bakterijos *Xylella fastidiosa* keliamo pavojaus įvertinimo Europos maisto saugos tarnyba (EFSA) pareiškė, kad dėl keleto priežasčių išnaikinimas yra praktiškai neįmanomas; visų pirma EFSA nurodė, jog „nėra požymių, kad išnaikinimo variantas būtų sėkmingas, kai liga išplinta tam tikroje zonoje“ ir todėl „pirmenybė turėtų būti teikiama infekcijos prevencijai“, o neleidimo plisti strategijų, kurių „nebeįmanoma taikyti, kai liga plačiai išplinta“, veiksmingumas „yra nežymus arba vidutiniškas“;
- B. kadangi toje pačioje nuomonėje EFSA pareiškė, kad „intensyvus apdorojimo insekticidais būdo taikymas siekiant apriboti ligos perdavimą ir kontroliuoti užkratą pernešančius vabzdžius gali turėti tiesioginių ir netiesioginių padarinių aplinkai, nes pakis ištisi maisto grandinių tinklai ir tai turės tolesnių padarinių, taigi bus paveikti įvairūs trofiniai lygmenys, be to, dideliu mastu taikant apdorojimo insekticidais būdus taip pat kyla pavojus žmonių ir gyvūnų sveikatai;
- C. kadangi sudėtingi užkrėtimo su konkrečiais bakterijos *Xylella fastidiosa* štamais susijusia patologija ir jos perdavimo mechanizmų elementai dar nėra visiškai žinomi, reaguojant į šį protrūkį reikėtų vadovautis atsargumo principu, o didžiausio ardomojo ir negrįžtamo poveikio priemonės turėtų būti paskutinė išeitis, taikytina po pakopinių laipsniškai mažėjančio ardomojo poveikio priemonių;
- D. kadangi atsparumas kenksmingųjų organizmų invazijai, įsitvirtinimui ir išplitimui priklauso nuo darnių ir biologiškai įvairių žemės ūkio ekosistemų, turinčių gyvą ir sveiką dirvą ir naudingas rūšis, apsaugančias kultūrinius augalus; kadangi vis dėlto ekologinei bendruomenei nauji invaziniai kenksmingieji organizmai gali nevaldomai

---

¹ OL L 169, 2000 7 10, p. 1.

² OL L 309, 2009 11 24, p. 71.

daugintis ir plisti;

- E. kadangi naudojant netinkamą pesticidą dėl poveikio netikslinėms rūšims, įskaitant naudingus mikrobus, gali būti suardyta natūraliosios apsaugos sistema, o žemės ūkio ekosistema taps jautri būsimeis antpuoliams;
1. mano, kad pirmą kartą Sąjunga privalo reaguoti tvirtai ir patikimai, nesunaikindama nukentėjusių ir galinčių nukentėti regionų kaimo gyventojų pragyvenimo šaltinių ar gamtos turto ir būsimo produktyvumo;
  2. mano, kad, atsižvelgiant į nepaprastai sunkią užduotį ir menkas galimybes kontroliuoti jau prasidėjusios ligos plitimą, labai svarbu paraginti griežtai sustabdyti augalų šeimininkų ir galimų augalų šeimininkų judėjimą iš už ES ribų esančių užkrėstų regionų ir iš užkrėstų ES regionų; todėl mano, kad būtina nustatyti visišką karantiną iš užkrėstų zonų patenkančiai medžiagai, kuri gali būti užkrėsta, taigi bet kuriomis sąlygomis taikyti kad ir mažiausią riziką keliančias nukrypti leidžiančias nuostatas yra neatsakinga; atsižvelgdamas į Komisijos įgyvendinimo sprendimo 4 straipsnio 6 ir 7 dalis, kuriomis apibrėžiamos sąlygos taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, mano, kad bakterijos vis tiek būtų aplinkoje, todėl, kadangi žinios apie jų perdavimą yra neišsamios, turėtų būti vadovaujama atsargiu požiūriu, o nukrypti leidžianti nuostata dėl zonų nustatymo turėtų būti negalima; atsižvelgdamas į 17 straipsnį, mano, kad leisti galimiems augalams šeimininkams iš trečiųjų šalių, kuriose, kaip žinoma, liga yra aptikta, bet kokiu būdu patekti į ES yra per daug rizikinga, ypač atsižvelgiant į tai, kad kontrolės sistemos abiejose pusėse gali veikti nepatikimai ir netinkamai;
  3. mano, kad Komisija turėtų ne tik uždrausti importuoti augalinę medžiagą iš bakterijos *Xylella fastidiosa* štamais užkrėstų šalių (JAV, Meksikos, Kosta Rikos ir t. t.), bet ir parengti bei nuolat naujinti trečiųjų šalių, kurios yra laikomos rizikingomis, sąrašą;
  4. ragina stiprinti augalinės medžiagos iš šalių, kuriose yra liga užkrėstų zonų ar kurios ribojasi su užkrėstomis zonomis, stebėseną ir kontrolę;
  5. mano, kad Komisijos tekste reikėtų apibrėžti dauginimosi zonų, kurios, kaip numatoma, yra neužkrėstos liga, „fizinės apsaugos“ sąvoką ir įtraukti reikalavimą įrengti šiltnamius, dengtus dviem sandariais apsauginiais sluoksniais, kad liga neužkrėsti augalai galėtų augti visiškai izoliuoti nuo supančios aplinkos ir kad būtų pasirengta iš naujo užsodinti zonas, kurios buvo užkrėstos ir kuriose vėliau liga buvo išnaikinta;
  6. pabrėžia, kad reikia vykdyti informavimo kampanijas ES teritorijose, kurios gali būti užkrėstos, ypač Viduržemio jūros baseino regione, kur alyvuogių ir kitų kultūrų, galinčių būti augalais šeimininkais, auginimas yra gyvybiškai svarbus užtikrinant pragyvenimą, siekiant informuoti ne tik žemės ūkio, bet ir sodininkystės sektoriaus darbuotojus, įskaitant dekoratyvinius augalais prekiaujančius mažmenininkus, profesionalius sodininkus bei jų klientus;
  7. pabrėžia, kad alyvmedžių ir kitų galimų augalų šeimininkų išnaikinimo atveju turi būti tinkamai kompensuojami prarasti medžiai ir pragyvenimo šaltinis ir (arba) pajamos; ypač pabrėžia tai, kad ES indėlis į tai turėtų būti finansuojamas krizių rezervo lėšomis;

8. įspėja, kad negalima leisti šiai fitosanitarinei krizei tapti paskata restruktūrizuoti ūkius ir naikinti smulkius ūkius nukentėjusiuose regionuose; taip pat primygtinai tvirtina, kad žemė, kurioje aptikta užkrėstų medžių, ir toliau turėtų likti žemės ūkio paskirties žeme ir kad ji neturėtų būti perklasifikuojama į kitos paskirties, pvz., turizmo ar statybos, žemę;
9. primygtinai tvirtina, kad ūkininkams turėtų būti skiriama pagalba, kad jie galėtų atkurti alyvmedžių ir kitų užkrėstų vaismedžių išteklius, ir kad ši pagalba, be kita ko, turėtų apimti žemės ūkio ekosistemų, įskaitant dirvožemį, atkūrimą, taip pat tvirtos biologinės įvairovės sukūrimą ir ypač sodinamosios medžiagos genetinės įvairovės, kuri idealiu atveju apima atsparumą arba toleranciją ligai, užtikrinimą; mano, kad užtikrinti būsimiems antpuoliams labiau atsparesnes darnias ir biologiskai įvairias žemės ūkio ekosistemas ir kraštovaizdžius turėtų būti vienas iš bet kokios skiriamos pagalbos tikslų;
10. ragina Komisiją įtraukti į išnaikinimo priemones (įgyvendinimo sprendimo 6 straipsnis) kontrolės priemonių pakopiškumo principą, kad didžiausio ardomojo ir negrįžtamojo poveikio priemonės būtų taikomos tik kraštutiniu atveju; įgyvendinus griežtas karantino priemones augalinės medžiagos iš užkrėstų zonų judėjimui sustabdyti, prieš imantis kitų priemonių palaipsniui būtų taikomos šios priemonės:
  - neinvazinės ir neardomosios priemonės, įskaitant ligos pažeistų šakų atrankinį genėjimą ir deginimą bei kitus fizinius metodus;
  - ekologiškai ūkininkaujant leidžiamų naudoti atitinkamų augalų apsaugos produktų, kurių sąrašas pateikiamas Reglamento (EB) Nr. 889/2008 II priede, taikymas;
  - integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės taikymas;
  - kontroliuojamas tikslus pažeistų medžių apdorojimas pesticidais, t. y. ne profilaktinis ar visa apimantis apdorojimas ir ne toks apdorojimas, kuriuo siekiama išnaikinti visas vabzdžių taksonomines klases, o apdorojimas tik tomis medžiagomis, kurios, kaip nustatyta, yra veiksmingos ir tinkamos ir kurias leidžiama naudoti ES, pirmiausia taikant mažiausio ardomojo poveikio medžiagas; reikėtų ypač atsižvelgti į EFSA išvadas dėl insekticidų taikymo keliamo pavojaus ir riboto poveikio; jeigu šios priemonės yra naudojamos, jas reikia papildyti žemės ūkio ekosistemos, įskaitant dirvožemį, atkūrimo priemonėmis;
  - augalų išnaikinimas turi būti taikomas tik kraštutiniu atveju;
11. ragina skirti didesnę finansavimą moksliniams tyrimams, įskaitant programą „Horizontas 2020“, kad būtų galima gauti trūkstančių žinių apie patologiją, ypač vykdyti daugiau dalyvių įtraukiančius pažeistų daugiamečių pasėlių tyrimus ir jų tolerantiškų arba atsparių rūšių veisimą; taigi mano, kad šie moksliniai tyrimai taip pat turėtų apimti visų esamų ir galimų augalų šeimininkų, užkratą pernešančių vabzdžių ir kitų jo pernešimo metodų apibrėžtį ir – o tai svarbiausia – alternatyvas didžiausio ardomojo ir negrįžtamo poveikio kontrolės ir išnaikinimo būdams, taip pat prevencijos strategiją ir jautrumą antpuoliams;
12. ragina sprendimų priėmėjus savo neleidimo plisti strategijose atsižvelgti į pavojų, kurį kelia prekyba dekoratyviniais augalais, galinčiais būti augalais šeimininkais už Viduržemio jūros baseino regiono ribų, ypač į jų galimą ligos rezervuaro ar

(pakartotinio) infekcijos patekimo būdo vaidmenį;

13. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.